

Nro	Viranomainen	Lausunto (lyhennelmä)	Vastine
U 1	Caruna Oy 9.8.2018	U 1.1. Kaavamuutoksen myötä sähkönkäyttö alueella kasvaa ja tämä vaatii pienjännitekaapelointeja. Mahdolliset tarvittavat johtosiirrot tehdään Caruna Oy:n toimesta ja siirtokustannuksista vastaa siirron tilaaja. Johtojen siirto edellyttää, että niille järjestyy uusi pysyvä sijainti. U 1.2. Kaavassa tulee varata tarvittavat maa-alueet nykyisille puistomuutamaille. U 1.3. Lausunnonantaja toivoo mahdollisuutta antaa lausunto vielä ehdotusvaiheessa	1.1. Merkitään tiedoksi. 1.2. Kaavaan on merkitty korttelialue puistomuutamolle Peltorivin varrella. 1.3. Merkitään tiedoksi.
U 2	Museovirasto 22.8.2018	U 2.1. Kaavamuutosalueella tulee tehdä arkeologinen inventointi. Museovirasto voi ottaa kantaa kaavan vaikutuksiin vasta tämän jälkeen	2.1. Alueelle on laadittu Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut toimesta 4-5.4.2019.päiväty Teollisuusarkeologisen inventointi.
U 3	Raaseporin Vesi 4.9.2018 § 43	U 3.1. Alueen nykyistä vesihuoltoa täydennetään tarvittaessa.	3.1. Merkitään tiedoksi.
U 4	Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys 8.9.2018	U 4.1. Suunnittelualueen sisällä tai sen reunassa on talvisin virtauksen ansiosta jäättöminä pysyviä vesialueita, jotka ovat tärkeitä koskikaran ja kuningaskalastajan talvehtimisalueita. Kaavaratkaisu ei näytä uhkaavan näiden kahden lajin talvehtimis- ja mahdollisia pesimismahdollisuuksia. Kaavaratkaisun mahdollisesti vielä muuttuessa tulee jatkossakin varmistaa, ettei vesialueiden tai sen reuna-alueille tehdä sellaisia muutoksia, jotka vähentäisivät alueen arvoa koskikaran ja kuningaskalastajan talvehtimisalueena. U 4.2. Alueen muut linnustoarvot muodostuvat iäkkäitä lehtipuita hyödyntävistä lajeista (mm. lehtopöllö, pähkinänakkeli, nokkavarpuinen, harmaapäätikka, muutama valkoselkätikkahavainto), joten aluetta kehitettäessä kannattaa iäkkäitä lehtipuita säästää mahdollisimman paljon.	4.1. Vesialueiden reuna-alueilla ei tehdä muutoksia muualla kuin Veitsitehtaan edustalla, jossa sallitaan vähäisiä täyttöjä museorautatien soveltamiseksi alueelle. 4.2. Kaavaan on merkitty sekä alueellisia että yleisiä määräyksiä puuston ja ympäristön säilyttämisestä. Malcolmintien rakentaminen tulee johtamaan yksittäisten iäkkäiden puiden poistumiseen.
U 5	Länsi-Uudenmaan museo 10.9.2018	U 5.1. Tulee miettiä soveltuuko Malcolmintien eteläosaan uusi asuinrakentaminen (AL-alueet) kaavassa esitetyssä laajuudessa alueelle, joka aiemmin on ollut pääosin maatalous- ja teollisuuskäytössä. Täydennysrakentaminen soveltuu nykyisten asuinrakennusten jatkeeksi Isidorintien varteen, mutta Isidorintien ja Malcolmintien risteyksen tienoo ja Malcolmintien itäpuolinen rinne olisi maisemallisista syistä parempi jättää väljemmäksi ja rinteiden osalta ehkä kokonaan rakentamatta. U 5.2. Alueelle soveltuvien rakennusten korkeutta tulee harkita huolella	5.1. Kaavaehdotuksessa on Malcolmintien eteläpäähän ja Isidorintien varteen esitetty laajuudeltaan nykyistä asemakaavaa vastaavaa täydennysrakentamista. Kaavan yhtenä tärkeänä tavoitteena on mahdollistaa uusien asuntojen toteuttaminen alueelle, jolloin myös Malcolmintien itäpuolinen täydennysrakentaminen on katsottu tarpeelliseksi säilyttää kaavassa. 5.2. Uudisrakentamisen korkeus on osoitettu kerrosluvuilla. Veitsitehtaan alueella korkeutta on rajoitettu määräämällä rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema.

Nro	Viranomainen	Lausunto (lyhennelmä)	Vastine
		<p>U 5.3. Maisema- ja kyläkuvan näkökulmasta on Peltorivin eteläpuolelle osoitetulle K-alueelle mahdollista sijoittaa pienekö ympäristöön huolella sovitettu rakennus, esimerkiksi kahvilaa tai muuta vastaavaa toimintaa varten. Paikalla oleva omenatarhan säilyminen ainakin osittain ja sen kehittäminen edelleen on perusteltua. Saunapalveluille saattaisi muualta olla löydettävissä tilavampi ja toiminnalle paremmin soveltuva paikka.</p> <p>U 5.4. Malcolmintien eteläpään ja sen eteläpuolisen alueen toimintojen osalta (pienteollisuus ja museotoiminta) viitesuunnitelman havainnekuvan mukainen toteutus vaikuttaa toimivalta, joskin pysäköintitilaa saatetaan tarvita enemmän. Tältä osin tulee kuulla Fiskarsin museota.</p> <p>U 5.5. Asemakaavassa alueen vanha arvokas rakennuskanta tulee osoittaa suojelumerkinnöillä voimassa olevan kaavan ja tehtyjen inventointien mukaisesti. Suojeltavaksi osoitettujen rakennusten kaavamerkintöjä ja määräyksiä tulee tarvittaessa tarkentaa ja täydentää aiemmasta.</p> <p>U 5.6. Uudisrakentamisen paikat tulee merkitä kaavaan melko sitovasti ja uudisrakentamisen osalta tulee antaa riittävät määräykset rakentamisen sovittamisesta ja sopeuttamisesta kunkin osa-alueen arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja maisemaan.</p>	<p>5.3. Peltorivin eteläpuolelle esitetyn rakennuspaikan kokoa ja kerrosalaa on merkittävästi pienennetty siten, että omenatarhan säilyttäminen on mahdollista.</p> <p>5.4. Fiskarsin museo on kuultu museoon liittyvien alueiden suunnittelussa. Alueelle on osoitettu kaksi uutta autopaikkojen korttelialuetta, jotka molemmat palvelevat myös museon kortteleita.</p> <p>5.5. Alueen vanha arvokas rakennuskanta on osoitettu suojelumerkinnöillä voimassa olevan kaavan ja tehtyjen inventointien mukaisesti.</p> <p>5.6. Uudisrakentamisen paikat on merkitty kaavaan melko sitovasti ja uudisrakentamisen osalta on annettu määräyksiä rakentamisen sovittamisesta ja sopeuttamisesta alueen arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja maisemaan.</p>
U 6	<p>Eteläkärjen ympäristöterveys</p> <p>12.9.2018</p>	<p>U 6.1. Kaavan toteuttamisen yhteydessä tulee ottaa huomioon, että alueella sen teollisuushistoriasta johtuen saattaa olla pilaantuneita maita ja rakennuksia, joissa on haitta-aineita.</p> <p>U 6.2. Mahdolliset elintarviketilat tulee liittää kunnallistekniikkaan.</p>	<p>6.1. Alueelle on laadittu Historianselvitys ja pilaantuneiden maiden tutkimussuunnitelma (Sitowise 13.5.2019) sekä maaperän pilaantuneisuuden tutkimus (Sitowise 12.7.2019). Tutkimusten perusteella on kaavakarttaan merkitty mahdollisesti saastuneet maa-alueet</p> <p>6.2. Merkitään tiedoksi. Alueella on kunnallistekniikka.</p>
U 7	<p>Fiskars hembygdsförening r.f</p> <p>7.9.2018</p>	<p>U 7.1. Yhdistyksen merkittävin ajankohtainen hanke on ”Pelastetaan Pässi 2017- 2019, johon liittyy museoraiteen rakentaminen Fiskarsin pienelle veturille ja alueen teollishistorian kuvaavan opetusympäristön kehittäminen. Kaavan tavoitteena tulee siten, täydennysrakentamisen ohella, olla alueen teollishistoriallinen luonteen säilyttäminen. Museon läheisyydessä sijaitseva vanha paja soveltuu erinomaisesti veturitaliksi ja näyttelytilaksi, koska raide jo aikanaan on kulkenut pajan läpi.</p> <p>Viitesuunnitelmassa esitetty radan linjaus on joen ylityskohdissa liian jyrkkä. Joen pohjoispuolinen alkuperäistä linjausta pitkälti noudattava linjaus on sen sijaan toimiva. Raiteen molemmissa päissä tulee varata riittävä tila vaihteille sekä veturin kääntämistä</p>	<p>7.1. Museorautatien linjausta on merkitty kaavaan Fiskarsin museon teettämien suunnitelmien mukaisesti. Kaava mahdollistaa veturitalin sijoittamisen tehdasalueella sijaitsevaan vanhaan takopajaan.</p> <p>7.2. Kaavaan on osoitettu kaksi uutta autopaikkojen korttelialuetta, jotka molemmat palvelevat myös museon kortteleita. Museon kävijöitä palvelee lisäksi kaava-alueen ulkopuolella, torin läheisyydessä sijaitseva yleinen pysäköintialue.</p> <p>7.3. Peltorivin tiealueelle on osoitettu suojelumerkintä, jolla vaalitaan tiealueen luonteen säilymistä. Kaavaehdotuksessa on kadun varteen osoitetut uudet rakennuspaikat merkitty tielinjasta sisäänvedetyinä, jotta ne eivät peitä näkymiä vanhojen rakennusten suuntaan.</p>

Nro	Viranomainen	Lausunto (lyhennelmä)	Vastine
		<p>varten.</p> <p>U 7.2. Kaavassa tulee varata riittävät pysäköintialueet museon henkilökunnalle ja (vanhemmille) museossa kävijöille. Museossa on nykyään vuosittain noin 6000 kävijää ja henkilökuntaa 5-15 henkeä.</p> <p>U 7.3. Peltorivi on aikanaan muodostanut yhtenäisesti rakennusrivistön. Rivistä on myöhemmin purettu 3 rakennusta. Historiallisista syistä, tien alkuperäisen luonteen säilyttämiseksi, olisi perusteltua sijoittaa kaavassa esitetyt kaksi uutta rakennusta alkuperäisen rivin mukaisesti tien reunaan.</p> <p>U 7.4. Ruukin asukkaita palveleva yleinen sauna on aikanaan sijainnut nykyään Inko- puiston nimellä kulkevalla Fiskarsinjoen niemellä. Historiallisista syistä tulisi esitetyt uuden saunan vaihtoehtoisena sijoituspaikkana tutkia tätä alkuperäistä paikkaa.</p>	<p>7.4. K-korttelialue on poistettu omenatarhan alueelta.</p>
U 8	<p>Raaseporin kaupunki Ympäristö- ja rakennuslautakunta</p> <p>Rakennusvalvonta</p> <p>12.9.2018 § 124</p>	<p>U 8.1. Ei huomautettavaa.</p>	<p>8.1. Merkitään tiedoksi.</p>
U 9	<p>Ympäristötoimisto</p> <p>5.11.2018</p>	<p>U 9.1. Maankäyttökaaviossa esitetyn Malcolmintien rakentamisesta aiheutuvat tuhot tai ainakin riskit tuhoista luonnon monimuotoisuudelle ja ekologisille prosesseille olisivat mittavat suhteessa yhteiskunnalliseen hyötyyn. Tielinjauksen alta tuhoutuisi merkittävä osa luonnonsuojelulain 29 §:ssä tarkoitettua suojeltua luontotyyppiä. Lisäksi katusuunnitelma-alueella kasvaa ainakin neljä sellaista järeää vuorijalavaa, joilla voi olla keskeistä merkitystä erityisesti suojeltavan jalavatöyhökoin ja Suomesta jo kertaalleen hävinneeksi (RE) luokitellun jalavakätkökääriäisen kannalta.</p> <p>Kaavoituksessa tulisi ottaa tarkastelun alle vaihtoehto, jossa raskaalle liikenteelle rakennetaan Risslaån ylittävä silta samaan paikkaan, jossa on aikaisemmin kulkenut 20 kV voimalinja (nytemmin purettu) puron yli ja joka alue tästä syystä ei ole puustoltaan ja muutenkaan luontotyyppinä erityisen arvokasta.</p>	<p>9.1. Malcolmintien uuden tielinjauksen vaikutusta lehtoalueeseen ja vuorijalavilla esiintyvien jalavatöyhökoin ja jalavakääriäiskoin elinoloihin on selvitetty ja esitetty kaavaselostuksessa.</p> <p>Vaihtoehtoista katulinjausta on tutkittu kaavatyön aikana. Katulinjausten alustava kustannusarvio ei poikennut huomattavasti toisistaan. Vertailun perusteella päädyttiin viitesuunnitelman mukaiseen (alkuperäiseen) katulinjaukseen. Syitä valinnalle olivat maapohjan pehmeys uuden sillan kohdalla, KTY -korttelin kehittäminen sekä liikenteen järjestäminen lämpövoimalalle ja puimalle.</p>
U 10	<p>Fiskars Kyläseura ry</p> <p>17.9.2018</p>	<p>U 10.1. Vanha omenapuulehto tulee säilyttää virkistys-/puistoalueena. Nykymuodossaan se palvelee sekä kyläläisiä että matkailijoita "leikkipuiston jatkeena", picnicalueena ja kauniina viheralueena parkkipaikan ja torin kupeessa. Alue on historiallisesti merkittävä virkistysalue ruukissa.</p>	<p>10.1. Leikkipaikan itäpuolelle luonnosvaiheessa osoitetun täydennysrakentamisen määrää on merkittävästi pienennetty ja sijoitusta muutettu siten että omenapuulehto on mahdollista säilyttää.</p> <p>10.2. Jokimaisemaan ei ole osoitettu peittävä uutta täydennysrakentamista.</p>

Nro	Viranomainen	Lausunto (lyhennelmä)	Vastine
		<p>U 10.2. Jokimaiseman peittämistä minkäänlaisilla rakennuksilla tulisi välttää. Sen sijaan niin Fiskarsinjoen kuin Rislajoen rantoja tulisi perata maiseman avaamiseksi. Jokien perkaamisessa tulee kuitenkin muistaa herkän luonnon tarpeet, kalojen kutupaikat ja tarpeellinen määrä varjopaikkoja matalissa vesissä.</p> <p>U 10.3. Panimo-rakennuksen katolle suunnitellun ”näköalapatken” sijaan ehdotetaan portaita Peltoriviltä alas Panimon pihalle.</p> <p>U 10.4. Junaradan linjauksen osalta toivotaan harkintaan, että rata siirtyisikin panimo-rakennuksen kulmalta vanhaa junasiltaa pitkin toiselle puolelle jokea ja kulkisi Laatuapuun piha-alueella joenrantaan vanhalle Takopajalle.</p> <p>U 10.5. Ruukkialueen pysäköintipaikkojen vähyys huolettaa. Pysäköintikysymystä ei ole mahdollista ratkaista ko kaava-alueella.</p> <p>U 10.6. Puimalan ja muiden tulevien tapahtumarakennusten käyttöön ja meluhaittojen ehkäisyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tilojen/tilaisuuksien desibeli-rajat tulee asettaa riittävän alhaisiksi.</p>	<p>mista muualle kuin nykyisen asemakaavan osoittamalle paikalle Takopajan jatkeeksi. Nykyisessä asemakaavassa Peltorivin eteläpuolelle osoitettu asuinkortteli on poistettu, jolloin aiempaa enemmän vapaata näkymää säilyy joen suuntaan.</p> <p>10.3. Panimorakennuksen katolle kolmanteen kerrokseen on osoitettu täydennysrakentamista. Rakennusala on merkitty Peltorivin puolella sisäänvedettynä. Viitesuunnitelmassa esitetystä kulkureitistä katon yli on luovuttu. Kaavaan ei ole merkitty kulkureittiä panimon nurkalta, koska piha toimii panimon lastausalueena.</p> <p>10.4. Museorautatien linjaus on merkitty kaavaan Fiskarsin museon teettämien suunnitelmien mukaisesti. Radan vieminen joen eteläpuolelle ja johtaminen Laatuapuun alueen halki ei ole mahdollista.</p> <p>10.5. Kaavaan on osoitettu kaksi uutta autopaikkojen korttelialuetta joille on mahdollista sijoittaa yhteensä noin 90- 100 autopaikkaa. Alueen kävijöitä palvelee lisäksi kaava-alueen ulkopuolella, torin läheisyydessä sijaitseva yleinen pysäköintialue. Malcolmintien liittyvän pohjoispuolinen alue jää kaava-alueen ulkopuolelle.</p> <p>10.6. Melua aiheuttavasta tilapäisestä toiminnan ilmoitusvelvollisuudesta on säädetty ympäristösuojelulaissa (YSL 527/2014) 118 §</p>
U 11	Tekninen lautakunta 18.9.2018 § 123	<p>U 11.1. Museojunan radan tulisi ristetä katuverkon kanssa mahdollisimman vähän ja junalle on varattava riittävä tila (liikenneturvallisuus ja kunnossapito).</p> <p>U 11.2. Maankäyttösopimus on solmittava sellaisten maanomistajien kanssa, jotka saavat tuntuvaa hyötyä kaavamuutoksesta ennen kaavaehdotuksen lopullista hyväksyntää.</p>	<p>11.1. Museorautatien linjaus on merkitty kaavaan Fiskarsin museon teettämien suunnitelmien mukaisesti. Rata on suunniteltu siten, että se risteää katuverkon kanssa mahdollisimman vähän.</p> <p>11.2. Merkitään tiedoksi.</p>
U12	Uudenmaan ELY -keskus 14.9.2018	<p>U 12.1. Uusi Malcolmintien liittymä maantiellä 104 parantaa nykyisiä liikenneolosuhteita. Sen toteuttaminen edellyttää asemakaavan jatkosuunnittelussa laadittavaksi tarkempia tiesuunnitelman tarkkuudella olevia luonnoksia. Näistä on tarpeen pitää työneuvottelu ennen kaavan ehdotusvaihetta.</p> <p>Asemakaavan tarkennuttua tulee alueen kaksi katuliittymä parantaa ELY- keskuksen ohjeiden mukaisiksi ja niiden suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>U 12.2. Viitesuunnitelman mukainen rakentaminen noudattaa voimassa oleva asemakaavan periaatteita ja se antaa hyvät lähtökohdat</p>	<p>12.1. Ehdotuksen valmisteluajana 6.11.1918 on Ely- keskuksessa pidetty toinen työneuvottelu jossa myös liikenneratkaisuista on keskusteltu.</p> <p>12.2. Kaavaan on merkitty täydennysrakentamisen arkkitehtuuria ja kaupunkikuvaa koskevia määräyksiä.</p> <p>12.3. Malcolmintien uuden tielinjauksen vaikutusta lehtoalueeseen ja vuorijalavilla esiintyvien jalavatöytökein ja jalavakääriäiskoin elinoloihin on selvitetty ja esitetty kaavaselostuksessa. Säilyvän lehtoalueelle on osoitettu suojelumerkintä.</p>

Nro	Viranomainen	Lausunto (lyhennelmä)	Vastine
		<p>asemakaavan muutokselle. Arvokas, historiallisesti kerroksinen ja toiminnoiltaan monimuotoinen ympäristö asettaa täydennysrakentamiselle reunaehtoja esimerkiksi massoittelun, rakennusmateriaalien ja värityksen suhteen, jotta historiallisesti arvokkaaympäristön ominaispiirteet ja arvot säilyvät tunnistettavina.</p> <p>U 12.3. Malcolmintien uuden tielinjauksen vaikutus lehtoalueeseen ja vuorijalavilla esiintyvien jalavatöytökoin ja jalavakääriäiskoin elinoloihin tulee selvittää. Selvityksen perusteella arvioidaan, voidaanko säilytettävän lehtoalueen rajausta tien edellyttämältä osin tarkistaa. Selvitykset ja arvioinnit tulee tehdä ennen kaava-suunnitelman etenemistä.</p> <p>Säilyvän lehtoalueen suojelu voidaan todennäköisesti turvata asemakaavaan suojelumerkinnällä (S-1), ilman ELY-keskuksen rajauspäätöstä.</p> <p>U 12.4. Mahdollisilla pilaantuneilla alueilla tulee tehdä tarkemmat maaperän pilaantuneisuustutkimukset. Tutkimusten perusteella arvioidaan, soveltuuko maaperä alueen käyttötarkoitukseen ja onko alueella maaperän puhdistustarve.</p> <p>U 12.5. ELY-keskus pitää hyvänä, että viitesuunnitelmassa on suunnitelmia mm. aurinkokeräimien sijoittamisesta. Kaavan laadinnassa kokonaisratkaisun ilmastovaikutusten pienentämiseen on hyvä muutenkin kiinnittää huomiota, ja arvioida samalla edellytykset tuoda teemaa kaavamääräysten tasolle.</p>	<p>12.4. Alueelle on laadittu Historianselvitys ja pilaantuneiden maiden tutkimussuunnitelma (Sitowise 13.5.2019) sekä maaperän pilaantuneisuuden tutkimus (Sitowise 12.7.2019). Tutkimusten perusteella on kaavakarttaan merkitty mahdollisesti saastuneet maa-alueet.</p> <p>12.5. Kaava mahdollistaa kaupunkikuvaan sovitettujen aurinkokeräimien sijoittamisen esimerkiksi veitsitehtaan katolle. Kaavaan ei kuitenkaan erikseen ole merkitty energiaratkaisuja koskevia erillismääräyksiä, koska niiden sovittaminen kaupunkikuvaan ja suojeltuun vanhaan rakennuskantaan on yleisesti vaikeaa.</p>
U 13	Uudenmaan liitto 16.8.2018	Ei lausuntoa.	
U 14	Tammisaaren Energia	Ei lausuntoa.	
U 15	Karjaan puhelin	Ei lausuntoa.	
U 16	Elisa Oyj	Ei lausuntoa.	
U 17	Telia Sonera Finland Oyj	Ei lausuntoa.	
U 18	Raaseporin luonto ry	Ei lausuntoa.	
U 19	Raaseporin Yrittäjät	Ei lausuntoa.	

Nro	Huomauttaja	Mielipide (lyhennelmä)	Vastine
A 1	A 9.9.2018	A 1.1. Sauna/kahvila Höyryn sijainti (viitesuunnitelma sivu 12) ei ole mielestämme hyvä, sillä nykyinen omenapuualue on sellaise- naan hieno ja tarpeellinen osa ruukin toimintaa. Alue on ollut käytössä mm. lasten puistopuuhiissa ja luovat pajat tapahtumis- sa. Mielestämme on myös tärkeää, että Fiskarsin keskustaa ei rakenneta aivan täyteen, vaan jätetään myös tuollaisia va- paampia alueita esimerkiksi oleskelua, tapahtumia ja leikkejä varten.	1.1. Leikkipaikan itäpuolelle luonnosvaiheessa osoitetun täydennysra- kentamisen määrää on merkittävästi pienennetty ja sijoitusta muu- tettu siten että omenapuulehto on mahdollista säilyttää.